

La millor jugada de la història dels escacs?

Sergi Domingo Basora

Diagrama 1

Diagrama 2

En escacs, s'entén per Romanticisme un extens període que comprèn des de mitjan segle XV fins a finals del segle XIX. Aquest període es caracteritzà, a nivell professional, per un estil de joc molt agressiu i combinatori en el qual es valorava per damunt de tot la bellesa de l'atac i dels sacrificis. Lluny d'efectuar llarguíssimes variants memoritzades per tal d'arribar a un pacífic final de taules, com és propi, en molts casos del joc d'alt nivell actual, els jugadors ho arriscaven tot per caçar el rei rival, cosa que arribava a provocar verdaderes joies a ulls dels aficionats.

Frank Marshall fou un dels principals continuadors de l'escola romàntica al llarg dels primers anys del segle XX, i el seu gran potencial tàctic evocava l'esperit que havia predominat unes dècades abans i que, entre els seus contemporanis, havia quedat obsolet a favor d'una major teorització del joc. La partida que ens ocupa (Levitsky-Marshall, Breslau 1912) n'és una prova significativa (vegeu diagrama 1).

Després de la jugada 22, Levitsky, amb blanques, parteix d'un desavantatge d'una peça, però amenaça dues peces majors de les negres: la dama, situada a c3, i una de les torres, que es troba a h3. Si mirem més endins, aquesta segona amenaça no és immediata, ja que, si les blanques capturessin la torre, la jugada Cf3+ guanya la dama blanca. Així doncs, les negres disposen de temps per refugiar-se amb la dama i després procurar garantir la seguretat de la seva torre, arribant a una posició guanyada.

Però Marshall, lluny de voler acabar la festa en pau, fa una jugada que condueix immediatament a la victòria per rendició de Levitsky i provoca que els extasiats assistents s'alcin dels seus seients i cobreixin el tauler de monedes d'or: es tracta de la jugada 23...Dg3!!, posant la dama a l'abast de dos peons i la dama blanca -quelcom insòlit- i amenaçant mat a h2 (vegeu diagrama 2).

Levitsky, en el cas de continuar, tenia les opcions següents:

24.hxg3 Ce2++

24.fxg3 Ce2+ 25.Rh1Txf1++

24.De5 (*protegint h2*) Ce2+ 25.Rh1 (*si 25.Dxe2, 25...Dxh2++*) 25...Txe2++

24.Td1 (*buscant una sortida per al rei*) 24...Dxf2+ 25.Rh1 Df1+ 26.Txf1Txf1++ 24.Dxg3 (única opció viable) 24...Ce2+ 25.Rh1 Cxg3+ 26.Rg1 (*si 26.fxg3, 26...Txf1++*) 26...Ce2+ i l'avantatge, tot i que no s'ha eixamplat, segueix sent guanyador. (També es pot considerar 26...Cxf1, doblant els peons blancs, i el cavall negre pot maniobrar a e4).

S'ha dit que la jugada 23 de les negres en aquesta partida és la millor de tots els temps. Si bé, com tot en el joc dels escacs, aquesta afirmació es pot discutir i veure des de molts punts de vista, el que està clar és que estem davant d'un dels moviments més brillants i vistosos de la història. »